

KARTOGRAFSKI IZVORI ZA POVIJEST TRIPLEX CONFINIUMA

U povodu 300. obljetnice Karlovačkog mira Zavod za hrvatsku povijest Odsjeka za povijest Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u suradnji s Hrvatskim državnim arhivom u Zagrebu organizirao je znanstveni kolokvij i prigodnu izložbu "Kartografski izvori za povijest Triplex Confiniuma". U modernoj povijesti Europe Karlovački mir označava značajnu prekretnicu u raspodjeli političkog i vojnog utjecaja tadašnjih europskih sila: Osmanskog Carstva, Habsburške Monarhije i Mletačke Republike.

Izložbu su 29. listopada 1999. u predvorju Hrvatskoga državnog arhiva otvorili dr. sc. Josip Kolanović, ravnatelj Hrvatskoga državnog arhiva, prof. dr. sc. Vesna Vranješ-Šoljan, pročelnica Zavoda za hrvatsku povijest Odsjeka za povijest Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, prof. dr. sc. Drago Roksandić i dr. sc. Mirela Slukan. Na izložbi su prikazani kartografski izvori habsburške, hrvatske, mletačke i osmanske provenijencije, nastali u razdoblju od 16. do kraja 18. stoljeća. Izloženo kartografsko gradivo ne zaustavlja se samo na utvrđivanju tromeđe, već ono pokazuje i novi, komparativni pristup proučavanju arhivskoga gradiva, ujedno skrećući pozornost na kartografsko gradivo kao često zanemareni izvor za proučavanje hrvatske povijesti. Izložbu je osmislila i uspješno ostvarila dr. sc. Mirela Slukan, djelatnica Hrvatskoga državnog arhiva, uz svesrdnu pomoć mnogobrojnih suradnika.

Nakon razgledavanja izložbe, održan je znanstveni kolokvij sa sljedećim programom rada:

- Kartografski izvori za povijest Triplex Confiniuma – dr. sc. Mirela Slukan
- Dinara kao ekohistorijski problem – ranonovovjekovni kartografski aspekti – prof. dr. sc. Drago Roksandić
- O problemima kartografske identifikacije obavijesti iz osmanskih popisa bosanskih krajišta – prof. dr. sc. Nenad Moaćanin
- Diskusija
- Ekohistorija fortifikacijskih ambijenata u Karlovačkom generalatu početkom 18. stoljeća – dr. sc. Ivan Jurišić
- Ekohistorijski elementi na kartama Pavla Rittera Vitezovića – doc. dr. sc. Borna Fürst-Bjeliš
- Kartografski izvori za toponomastičke studije Triplex Confiniuma – prof. dr. sc. Mithad Kozlić
- Odnos narativnih i kartografskih izvora za ekohistoriju Triplex Confiniuma: opis Karlovačkoga generalata kanonika Dominika Vukasovića iz 1777. godine – Željko Holjevac, prof.
- Diskusija
- Kartografski izvori za ekohistoriju Senjske velike kapetanije – dr. sc. Anna-Maria Grünfelder
- Kartografske obavijesti o gradovima na širem prostoru Triplex Confiniuma (1550-1700) – Nataša Štefanec, prof.
- Komparativna analiza kartografskih i narativnih izvora za povijest Karlovačkoga generalata u prvoj polovici 18. stoljeća – Sanja Lazanin, prof.
- Novovjekovne kartografske interpretacije šireg prostora Triplex Confiniuma na temelju izvora iz Zbirke Novak – mr. sc. Dubravka Mlinarić
- Diskusija.

Osobito je značajno da su sva navedena događanja popraćena izdavanjem publikacije "Kartografski izvori za povijest Triplex Confiniuma" u izdanju Hrvatskoga državnog arhiva i Zavoda za hrvatsku povijest Odsjeka za povijest Filozofskog fakulteta u Zagrebu. Publikacija sadrži studiju autorice dr. sc. Mirele Slukan i katalog izložbe na hrvatskom, engleskom i njemačkom jeziku, a otisnuta je u nakladi od 1000 primjeraka. Studija je nastala kao istraživački doprinos djelatnostima Međunarodnoga istraživačkog projekta "Triplex Confinium", koji je utemeljen 1997. godine u suradnji sa Zavodom za hrvatsku povijest Odsjeka za povijest Filozofskog fakulteta u Zagrebu, Odsjekom za jugoistočnoeuropsku povijest Sveučilišta u Grazu i Institutom za jugoistočnu Europu Srednjoeuropskog sveučilišta u Budimpešti.

nedvojbeno u početnom razvojnom stupnju. Ujedno je kolokvij pripremni skup za međunarodnu znanstvenu konferenciju "Ekohistorija Triplex Confiniuma", koja će biti održana u Zadru od 3. do 7. svibnja 2000. godine. Prilika je to da kartografi, geodeti i dr. svojim učešćem daju značajniji doprinos tom razvitku.

"...Kako u nas jedva da ima ikakvih sustavnijih iskustava u ekohistorijskim istraživanjima, autorica je u toj studiji kao historijski geograf s velikim kartografskim iskustvom uložila uistinu izniman napor definirati važnost kartografskih izvora za ekohistorijska istraživanja Triplex Confiniuma u sociohistorijskom i kulturnohistorijskom pogledu. U granicama mogućnosti u nas istražila je mletačke, austrijske i osmanske kartografske kulture ranoga novog vijeka, u dominantnim trendovima i u odnosu na hrvatski prostor. Otkrivajući ono što im je zajedničko u umijeću koje je uvijek nužno prelazilo sociokulturne i političke granice, ona je vrlo sugestivno interpretirala i ono što ih nerijetko dubinski razlikuje u kartografskom viđenju svijeta. Kako su se te tradicije sustjecale u hrvatskom prostoru, njihovi su učinci u nas nužno bili višestruki..." (iz Uvoda prof. dr. sc. D. Roksančića).

Sve su navedene inicijative doprinosi razvitku ekohistorije u hrvatskoj historiografiji, disciplini koja je u nas

Stanislav Frangeš, Miljenko Lapaine

TAHIMETRIJSKE TABLICE NA TRI STRANE

Naš kolega Vladimir Karlič, viši geometar iz Pule, napravio je lijepo zamišljene i vrlo vrijedne tahimetrijske tablice samo na tri strane. Upravo to što su tablice na tako malom broju stranica čini ih praktičnim za one koji rade na stari način. Šteta što takve tablice nisu napravljene prije desetak ili dvadesetak godina, kad bi dobro došle mnogim našim stručnjacima. Budući da Geodetski list treba na prvom mjestu objavljivati nove metode rada, članak s tablicama nismo mogli objaviti. Upućujemo kolege koji rade još uvijek na stari način da se za kopiju tablica obrate izravno autoru na adresu:

Vladimir Karlič, ovl. viši geometar
Flanatička 12
52100 Pula

Uredništvo